

A Canon

FEJÉR ZOLTÁN

táv mérős modelljei

A JAPÁN CANON CAMERA CO. INC.
HARMINCÖT ÉVEN KERESZTÜL,
1933 ÉS 1968 KÖZÖTT
ÁLLÍTOTT ELŐ KISFILMES,
TÁVMÉRŐS, REDŐNYZÁRAS
FÉNYKÉPEZŐGÉPEKET.

Fotó © Fejér Zoltán György, 2022.

ELŐZMÉNYEK

A *Fotóművészet* 2022/1-es számában írtam a japán cég tükörreflexes kameráiról és jeleztem, hogy a távmérős Canonokat is elemzem. Az 1930-as évek elején alapított Seiki Kogaku Kenkyusho cég alkalmazottja, Goro Yoshida (1900–1993) megtervezett egy, a távmérős, vászon-redőnyzárás Leica II-eshez hasonló fényképezőgépet. A prototípusok elfogadása után 1940-ig folyt az értékesítésre szánt távmérős fényképezőgépek gyártása. Ezeket a típusokat a szakirodalom az „Original Series” megnevezéssel illeti. 1935 és 1937 között az NK Hansa nevű típus, majd 1940-ig a Canon Hansa készült.¹ 1939-től lehetett megvásárolni az egyszerűsített kivitelű (táv mérő nélküli) J sorozatot. Ezzel párhuzamosan, egészen 1947-ig folyt a távmérős S sorozat gyártása is.

1947 szeptemberében a gyártó neve Seiki Kogakuról Canon Camera Co.-ra változott. 1952-ig azonban az objektíveken felváltva a Seiki Kogaku és a Serenar megnevezés szerepelt, 1947-től 1968-ig tartott a távmérős Canon fényképezőgépek különböző kivitelű változatainak előállítás. McKeown² ezek közül harminchetet ismertet. Ilyen bőségben természetesen jelen cikk nem foglalkozhat a témával, ezért úgy döntöttem, hogy két alapvető típust mutatok be.

ÚT A KÉT TÁVMÉRŐS CANONHOZ

A korábbi kivitel folytatásaként 1947–49 között készült a Canon S-II-es modell. Ez a Canonnál hagyományosnak mondható szögletesített, nem teljesen lekerekített gépvázban és a keresővel egyesített távmérőben eltért a csavarmenetes Leicától, de a többi jellemzőben hasonlított rá. (Vászon redőnyzár, hosszú idő állítógomb a gépváz elején, vázméret.) A csere objektívek 38,5x1,1 mm-es csatlakozómenete ugyan nem volt teljesen azonos a Leicáéval, de a gyártó a IIB típus 1949. áprilisi piacra dobásakor ezt megváltoztatta. A cég akkori konstruktöre, Ryotaru Yamazoe más, fontos műszaki megoldást is bevezetett. Mivel a távmérővel egyesített kereső az 50 mm-es gyújtótávolsághoz tartozó képkivágásnak megfelelően mutatta a témát, teleobjektívek (85, 100, 135 mm) használata esetén a felhasználó általi pontos élességállítás döntőnek bizonyult. Ryotaru Yamazoe olyan, a fényképező személy által kézzel beállítható keresőt tervezett, amely két lépcsőben kinagyította a keresőkép egy részét, így jelentősen megkönnyítette az élesre állítást. Mind a gyártót, mind a vásárlókat elgondolkodtatta az, hogy az egyik beállítás a 100 mm-es, míg a másik a 135 mm-es objektív képkivágásához közelítő kinagyítást mutatott. Sokakban felmerült

a kérdés: miért ne lehetne egy ilyen típusú keresővel kiváltani a fényképezőgép tetejére illeszthető (minden gyújtótávolsághoz külön-külön előállított) optikai keresőt, vagy a több objektívhez is alkalmazható univerzális keresőt? Nos, a problémát az jelentette, hogy a Ryotaru Yamazoe által tervezett, a távmérő beállítását megkönnyítő kereső nem jelölte ki egyértelműen a normál objektívnél hosszabb gyújtótávolságokhoz tartozó képhatárokat. Az objektív és a kereső közötti tengelytáv-eltérés (parallaxis) is markáns képkivágás-különbséget okozott. A gyártó a megfelelő műszaki megoldást először a 35 mm-es nagy látószögű objektív használatakor oldotta meg az 1956-ban bevezetett VT modellnél, majd 1961-től pedig a 7-es típusoknál a 135 mm-es teleobjektívnél is.

Annak ellenére, hogy a Canon IIB csereobjektíves, jól használható fényképezőgépnek számított, a szakirodalom szerint csak 14 400 darabot adtak el belőle. A nagyobb áttörés 1951 után következett be a IIF, IIS és a IID típusokkal. Időközben egy kedvező politikai változás is bekövetkezett. A II. világháború befejezésekor Ausztrália, India, Új-Zéland, az Egyesült Királyság és az Amerikai Egyesült Államok megszálló erőket telepített a vesztes Japánba. Ennek az állapotnak a San Franciscó-i békeszerződés vetett véget 1951. szeptember 8-án. A Szövetséges Erők főparancsnoksága 1952. áprilisában elhagyta az országot. 1951 végéig Japán hivatalos neve *Occupied Japan* [Megszállt Japán] volt. Az ott előállított ipari termékeken a *Made in Occupied Japan*, vagy *MIOJ* rövidítést kellett feltüntetni. A képen bemutatott távmérős Canon filmbetöltéskor levehető alsó lemezén is a rövidítés nélküli, hosszabb megnevezés áll.

1952-től a japán ipar komoly fejlődésnek indult, amit a finommechanikai-optikai eszközök egyértelműen dokumentálnak. Már a *Fotóművészet* 1997/3-4-es számában is írtam³ a távmérős Nikon fényképezőgépekről, azok Canonnal történő összehasonlításával mind a mai napig adós vagyok. Pedig a téma meglehetősen tanulságos.

Canon IIB 135 mm-es objektívvel, ráfűzött optikai keresővel
Canon 7-es 135 mm-es objektívvel, a melléhelyezett optikai keresőre nincs szükség

A Nikon cég a maga korában (1954–1957) népszerű, távmérős, kisfilmes, redőnyzáras, cserélhető objektíves S2-eséből 56 715 darabot gyártott és ezt a típust akkor 98 000 Yenért lehetett megvásárolni. A vetélytársnak számító Canon IVSB, IID-2, IIF2, IIS2, VT, L1, L2 típusokból 1954 és 1957 között jóval több, összesen 83 075 darab készült. Ezek ára egyes esetekben alacsonyabb volt, mint a Nikoné. A Canon IVSB2-esért 74 500 Yent kértek, a IID2 pedig – igaz, 2,8-as objektívvel, de már – 48 000 Yenért elvihető volt.⁴ Az L1-es modell 1,2-es fényerejű objektívvel is csak 87 000 Yenbe került, azaz 11 ezerrel kevesebbe, mint az 1,4-es normálobjektíves Nikon S2. A Nikon távmérős csúcsmoделleiből, a fém redőnyzáras, motorizálható SP-ből, az S3-asból, a félformátumú S3M-ből és az S4-esből 1957 és 1960 között összesen 42 760 darab készült. Ezzel szemben a kereskedelmileg jóval sikeresebb távmérős Canon VT, L+, VL, VL2, VTDM, VI-L, VI-T és P típusai 1957 és 1960 között százezerrel több, 144 150 példányban fogytak el.

KIVITELI JELLEMZŐK

Az 1951 után készített távmérős Canon fényképezőgépek (műszaki kivitelük és külső megjelenésük alapján) három csoportra oszthatók. A Leica III-asok külsejére erősen emlékeztető modellekre, a szögletesebb gépvázásokra, valamint az utóbbiakból kifejlesztett 7-es típus változataira. Az első csoportnál lényeges az, hogy a kamera összekapcsolható-e a gyári vakukészülékkel, vagy sem. Egyes modellekhez gyorsfelhúzó is lehetett illeszteni.

A szögletes gépvázú távmérős Canon kamerák keresője már nem csak a normál (50 mm-es), hanem a korszakban műszaki szenzációnak számító módon már a 35 mm-es objektívhez tartozó képkivágást is mutatta. Ezekből készültek olyan változatok, amelyek alsó részébe a Leica-vithez hasonló kivitelű gyorsfelhúzót építettek. Jellemző a korabeli keresletre, hogy 1957 és 1960 között ugyan a már korábban említett mennyiség, azaz 144 150 darab készült ezekből a típusokból, de a 7-es két változatából (7 és 7sZ) már ennél is többet, 137 250-et és 20 000-et állítottak elő.

Miért volt ilyen sikeres a Canon 7-es? Egyértelmű választ adnak a kérdésre az összehasonlító műszaki adatok. A IIB 136x31x70 mm-es gépvázába gumírozott vászon redőnyzárát szereltek, ami két lépcsőben 1/20-tól 1/500-ig rövid és 1/20 (1/8)-tól 1/2 másodpercig hosszú időket exponált. A filmtovábbítás/zárfelhúzás továbbító gombbal történt, a távmérővel egyesített kinagyítható keresőről már esett szó. Külső önkioldót az exponáló gombhoz lehetett csatlakoztatni; a zárszerkezetet viszont nem szinkronizálták sem egyes, sem örökvakukhoz. Csereobjektív használata esetén a gépváz tetején lévő tartozék-papucsba lehetett csúsztatni az adott gyújtótávolsághoz tartozó optikai, (vagy univerzál) keresőt. Ezekben a témák távolságát is be kellett állítani, így kapott a használó tengelytáv-eltérésmentes képkivágást. A jellegzetes használati módozatú fényképezőgép bevezetésével egy időben, 1949 áprilisában rögzítette a megszálló hatóság a Yen árfolyamát az amerikai dollárhoz képest 1:360-ban. Mivel a IIB 1949-ben 60 000 Yen-be került, ez átszámítva 167 Dollárt jelentett. Az amerikai katonák a külön számukra rendszeresített boltokban vásárolhattak „EP” jelzéssel ellátott cikkeket, amelyeket azután az USA-ba vihetek (vagyis exportálhattak.) Az 1949-es árat a hivatalos inflációs rátával felszorozva 2022-re 2080 US Dollárt kapunk. Az amerikai Ebay-en⁵ a cikk megírásakor 999 dollárért hirdetnek egy *Made in Occupied Japan* jelzéssel ellátott⁶ Canon IIB-t, normál objektívvel. Így elmondható, hogy a termék használtan a (szokott rutin szerinti) felét éri az új árnak.

A két ismertetett távmérős Canon modell közös képe,
Fotó © Fejér Zoltán György, 2022.

Azok, akik az előzőekben ismertetett műszaki felépítésű fényképezőgépekhez szoktak, a nagyobb méretű, 140x31x81 mm-es gépvázban⁷ valami egészen újszerűt kaptak. A gépre tűző nap képét (például nyáron, strandon) az objektív kis pontként rajzolja ki, ami miatt a vászon redőny(zár) kiéghetett, azaz kis lyuk keletkezhetett rajta. A Canon 7-es 1 mp és 1/1000 között exponáló, fémfóliás redőnyzárával ez nem történhetett meg. Az expozíciós időket egy gombbal lehetett beállítani. A gépváz elejébe szelencellás fénymérőt építettek, a mutató a gépváz tetején foglalt helyet. A képeken is látható példányban a gyártás után 60 évvel is működik a fénymérő. Az 1964 és 1967 között gyártott 7s és az 1967 és 1968 között készített 7sZ típusba már CdS (kadmium szulfidos érzékelős) fénymérőt szereltek.

A gépváz bal oldalán foglalt helyet a vakucsatlakozó, mivel a zárszerkezetet az egyes-, és az örökvakukhoz is szinkronizálták. A gépváz elejére, jobb oldalra szerelte a gyártó a beépített önkioldót. A gépváz bal oldalán, a kereső betekintő nyílása feletti részen egy tárcsát talált a használó, ahol a képkivágást állíthatta be a 35, 50, 85/100 és 135 milliméteres gyújtótávolságoknak megfelelően. A képkivágás nem változott; a keresőbe a képhatárokra megfelelő vonalak és a gyújtótávolság számbeli értéke vetődik be. Ez kényelmes a 35 mm-es objektív használata esetén, de odafigyelést igényel a 135-ösnél. A hivatásos felhasználók köztudottan a rövidebb gyújtótávolságot részesítik előnyben. A 200 mm-es és hosszabb gyújtótávolságú (400, 600, 800 és 1000 mm) objektívekhez a gépvázhoz illeszthető tükrereflex-házat lehetett/kellett használni. Egy 1968-as gyári kiadvány⁸ tizenkilenc (!) féle, a Canon 7-eshez gyártott objektív adatait ismerteti.

A Canon 7-es objektív-cserefogalata

A Canon IIB filmbetöltéskor, levett alsó lemezzel

A gyártás helyére utaló felirat a gépváz alsó lemezén

A csavarmentes Canon távmérős fényképezőgépek gyári filmkazettája

A Canon 7-es nyitott hátlappal, jól látható a fémfóliás redőnyzár

A továbbító gombos, Leicához hasonló távmérős Canon gépek filmbetöltése sem bizonyult egyszerű feladatnak. A gyári kazettába helyezett filmtekercset alulról kellett a gépvázba csúsztatni. A Canon 7 teljes hátlapja felnyílik és a gépvázba a szabványos, a nyersanyag-gyártók által forgalmazott filmkazetta könnyedén behelyezhető. A zárfelhúzás és filmtovábbítás már nem gombbal, hanem egy kis karral történt, ami egyértelműen nemcsak egyszerűbb, hanem gyorsabb használatot tett lehetővé. A Canon 7-be is 39-es mentes csereobjektívek illeszthetők, de a géptípushoz a maga korában rekordnak számító 0,95-ös fényerejű normál objektívet is szállítottak. Mivel a gyártó nem akarta, hogy ezt a termékét nem általa előállított fényképezőgépbe is megpróbálják behelyezni, ezen az objektíven egy saját fejlesztésű, másutt nem alkalmazott bajonett foglalatot alakítottak ki. Így a Canon 7-es gépvázán a csereobjektívek csavarmentes foglalata körül ez a bajonett csatlakozó is megtalálható. Természetesen az objektívet számos korabeli kritika érte, mivel teljes nyílással nem adott olyan éles rajtot, mint az 1,4-es fényerejű objektív 5,6-ra rekeszelve. (Ezt a lehetetlen és teljesíthetetlen követelményt megfogalmazó vevőket is illet tisztelni.)

A Canon távmérős modelljei napjainkban a szakirodalomból megismerhetők.⁹ Így például az 1956 után az Egyesült Államokba emigráló és ott fotósként és szakíróként is működő, éppen száz éve született Jónás Pál (1922–1998) több könyvet is publikált¹⁰ ebben a témában. Ezek közül néhány a hazai antikváriumokba is eljutott. A távmérős Canonok és tartozékaik folyamatosan megtalálhatók az Egyesült Államokban és Nyugat-Európában megrendezett régi fényképezőgép-árveréseken, így aki rászánja a megfelelő összeget, előbb-utóbb hozzájuthat az általa kívánt példányhoz.

¹ Philip L. CONDAX: *The Evolution of The Japanese Camera*, Rochester, International Museum of Photography at George Eastman House, 1984.

² McKeown's Price Guide to Antique & Classic Cameras, Grantsburg, 2004.

³ FEJÉR Zoltán: „Nikon kamerák az aukciókon”, *Fotóművészet*, 1997/3–4.

⁴ Peter DECHERT: *Canon Rangefinder Cameras 1933–1968*, East Sussex, Hove Books, 1985.

⁵ www.ebay.com

⁶ A sorozatból 1952 után még készültek olyan példányok is, amelyeken nem ez az ország megnevezés szerepelt, de azok mai (gyűjtői) használati ára sokkal alacsonyabb.

⁷ Angol nyelvű, PUB.No. 50158B 07663D30 jelzésű Canon 7 prospektus, é.n. [1963].

⁸ Canon Das Auge der Welt (német nyelvű katalógus), Genf, 1968.

⁹ Például: Roger HICKS & Frances SCHULTZ: *Rangefinder*, Guild of Master Craftsmen Publications, East Sussex, Lewes, 2003.

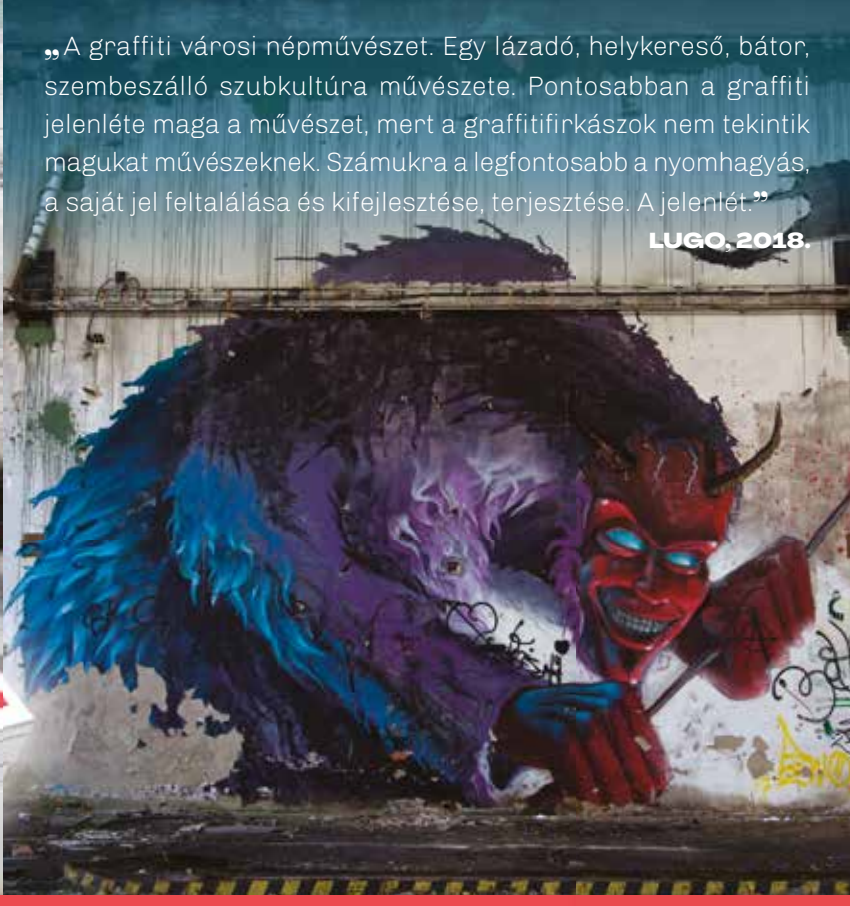
¹⁰ Paul JONAS: *The Canon Manual*, Garden City, Amphoto, 1973.

METTŐL	MEDDIG	VÁROS	INTÉZMÉNY
2022. szeptember 22.	2022. október 30.	Budapest	Magyar Nemzeti Múzeum
2022. szeptember 9.	2022. november 6.	Berlin	f3 – Freiraum für Fotografie
2022. november 10.	2022. november 13.	Párizs	Grand Palais Ephemere
2022. szeptember 1.	2022. november 13.	Párizs	Galerie Miranda
2022. október 12.	2022. november 27.	Budapest	Műcsarnok
2022. szeptember 17.	2022. december 23.	Berlin	Alfred Ehrhardt Stiftung
2022. szeptember 2.	2023. január 8.	Köln	Die Photographische Sammlung/SK Stiftung Kultur
2022. november 11.	2023. január 15.	Párizs	MEP

METTŐL	MEDDIG	VÁROS	INTÉZMÉNY
2022. október 12.	2022. október 22.	Budapest	Foton Galéria
2022. október 4	2022. október 25.	Budapest	Faur Zsófi Galéria
2022. október 11	2022. október 25.	Budapest	Faur Zsófi Galéria
2022. szeptember 16.	2022. október 29.	Budapest	Várfok Galéria
2022. október 21.	2022. november 2.	Budapest	Random Galéria
2022. október 11.	2022. november 10.	Budapest	Artphoto Galéria
2022. október 25.	2022. november 11.	Budapest	FISE Galéria
2022. október 20.	2022. november 12.	Budapest	PH21 Galéria
2022. november 02.	2022. november 12.	Budapest	Foton Galéria
2022. október 14.	2022. november 14.	Budapest	Kaluzál13 Galéria
2022. október 19.	2022. november 14.	Pécs	Civil Közösségek Háza
2022. október 1.	2022. november 15.	Budapest	Robert Capa Kortárs Fotográfiai Központ
2022. november 03.	2022. november 24.	Budapest	Faur Zsófi Galéria
2022. október 25.	2022. november 25.	Budapest	ISBN könyv+galéria
2022. október 19.	2022. november 26.	Budapest	TOBE Galéria
2022. november 3.	2022. november 26.	Budapest	Hegyvidék Galéria
2022. október 19.	2022. november 27.	Budapest	PaperLab Galéria
2022. október 28.	2022. december 1.	Budapest	MyMuseum Galéria
2022. november 4.	2022. december 4.	Gödöllő	Premontrei Auditórium
2022. október 29.	2022. december 18.	Veszprém	Művészetek Háza
2022. november 15.	2022. december 22.	Budapest	Artphoto Galéria
2022. október 27.	2023. január 5.	Hajdúböszörmény	
2022. október 21.	2023. január 7.	Kecskemét	Magyar Fotográfiai Múzeum
2022. november 9.	2023. január 30.	Budapest	Magyar Természettudományi Múzeum
2022. november 10.	2023. május 30.	Budapest	ELTE BTK 6-8 Galéria

KIÁLLÍTÁS CÍME	KIÁLLÍTÓK
World Press Photo Exhibition	
Osteuropa zwischen Tradition und Aktion	Maria Kapajeva, Natalia Kepesz, Justyna Mielnikiewicz, Oksana Parafeniuk, Alicja Rogalska, Violetta Savchits, Elena Subach, Agata Szymanska-Medina, Tatsiana Tkachova
Paris Photo	
Early Color	Jo Ann Callis, Jan Groover
A.BALLA	Balla András
Twenty Years of the Alfred Ehrhardt Stiftung	Alfred Ehrhardt
Urbanes Leben, Architektur, Industrie	Csoportos
PXLCTY	Antony Cairns

KIÁLLÍTÁS CÍME	KIÁLLÍTÓK
Az FFS új tagjainak bemutatkozó kiállítása	Ajkai Dávid, Legát Anna Franciska, Nényei Lujza, Orosz Fanni, Szigligeti Balázs, Veres Noémi
Responsibility check	Kudász Gábor Arion, Kudász Emma Johanna:
Transfuse	Szilágyi Csilla, Herczeg Tamás
Retina	Czigány Ákos
Rejtett formák	Földes Borbála
Innen nézve	Minyó Sziert Károly
Léleklopó	Varga Gábor Ákos
Arc nélkül	
Roncsolt lapok	Hajdú József
Halott természet	Szigethy Anna
Föld-rajz	Somogyi Márk
FUTURES Fotográfiai Platform	Csoportos
Positive	Gáti György
Papírmunka	
The Pigment Change	Almudena Romero
Fényfogások	Gábor Enikő
Cirkusz. André Kertész sosem látott képei	André Kertész
Lost in Translation	Halász Dániel, Lázár Dóri, Mayer Éva, Márk Martinkó, Rajnai Ákos, Ruzsa Rania, Eirini Sourgiadaki, Vadászi Zoltán, Isabel Val
Gödöllő Gyertyafénynél	Tamási Gábor
Úton levés	Kovács Endre
Barta 60 – Testek	Barta Zsolt
Az én városom – Hajdúböszörmény	Szabó Miklós
Gink100	Gink Károly
Saubermacher – Az Év Természetfotósa 2022	
A kerítésen túl Amerika vár – Fejezetek egy városról	Csoportos

„A graffiti városi népművészet. Egy lázadó, helykereső, bátor, szembeszálló szubkultúra művészete. Pontosabban a graffiti jelenléte maga a művészet, mert a graffitifirkászok nem tekintik magukat művészeknek. Számukra a legfontosabb a nyomhagyás, a saját jel feltalálása és kifejlesztése, terjesztése. A jelentét.”

LUGO, 2018.

Lugosi LUGO Lászlónak az Equibrilyum Art Collection tulajdonában álló 3350 darabos graffiti-fotósorozatból az album több mint 300 fényképet mutat be tanulmányok és graffitisekkel készített interjúk kíséretében. **Hamarosan a könyvesboltokban!**
Megrendelhető: kiado@equibrilyum.com – facebook: Lugo: GRAFFITI – Read the Signs

A. B A L L A

BALADA BALAD

BALLA ANDRÁS FOTOGRÁFUS KIÁLLÍTÁSA
EXHIBITION OF ANDRÁS BALLA PHOTOGRAPHER

2022. 10. 12. - 11. 27.

MŰCSARNOK KUNSTHALE BUDAPEST

ITT VAN A VÁROS, VAGYUNK LAKÓI...” BUDAPEST 150

FOTÓPÁLYÁZAT

A Budapest FotóFesztivál évente közös gondolkodásra invitálja a kortárs magyar fotográfusokat, hogy egy-egy klasszikus művészeti műfaj jelenét, megközelítéseit bemutathassa, 2023-ban azonban a középpontba a 150 éves fővárost helyezzük.

BUDAPEST FOTÓFESZTIVÁL

Hogyan látják ma a fotográfusok Budapestet: a város múltját és jelenét, hangulatát vagy a városban élő embereket. Hogyan viszonyulunk mindehhez a művészeti örökséghez, mely körülvesz, s miképp körvonalazódik a város jövője? Milyen ma Budapesten élni és milyen urbanisztikai törekvések formálják a város képét? Az életmódbeli, kulturális vagy éppen fogyasztási szokások hogyan nyomják rá bélyegüket a városképre? Hogyan viszonyulnak a város különböző időszakban és stílusban épült részei egymáshoz? Mennyiben változott meg a Budapest szerkezete, látképe az elmúlt évtizedekben a városfejlesztések, rekonstrukciók során és mindez hogyan formálta át a városképet?

A korábbi évekhez hasonlóan, nyílt fotópályázatot írunk ki kortárs magyar fotográfusok számára, majd a kurátorok által kiválasztott alkotások 2023 tavaszán a Kiscelli Múzeumban megvalósuló kiállításon lesznek láthatóak, a Budapest FotóFesztivál kiemelt eseményeként.

budapestfotofesztival.hu
budapestphotofestival.hu
info@budapestphotofestival.hu
f BudapestPhotoFestival
i budapestphotofestival

2023

03.25.
-
05.07.

Phot.
Lab

2022. 10. 08. - 30.

CSONTÓ
LAJOS

EGYBEEESÉS
COEXISTENCE

KURÁTOR · CURATOR: KOPIN KATALIN

2000 Szentendre, Hunyadi utca 1.
+36 20 779 6657 · info@muzeumicentrum.hu
www.muzeumicentrum.hu
f /ferencymuzeumicentrum · @muzeumicentrum

FERENCZY MÚZEUMI
CENTRUM

VAJDA
MÚZEUM

nka
Nemzeti Kulturális Alap

Szentendre

#PHOTOLAB #EGYBEEES #COEXISTENCE
#CSONTOLAJOS #MUZEUMICENTRUM #SZENTENDRE

Fotókritikai, fotóelméleti és fotótörténeti folyóirat
Alapították 1966-ban, a Magyar Fotóművészek Szövetsége kezdeményezésére,
az 1958-tól kiadott Fényképművészeti Tájékoztató utódaként. Megjelenik évente négyszer.

FŐSZERKESZTŐ Surányi Mihály

TISZTELETBELI FŐSZERKESZTŐ Tímár Péter (1990–2016 között)

A SZERKESZTŐSÉG POSTACÍME 1088 Budapest, Szentkirályi utca 32/B.

TELEFON +36-30-593-60-91

E-MAIL info@fotomuveszet.net

KIADÓ Kortárs Művészetért Alapítvány. A kiadásért felel Surányi Mihály.

A folyóiratot a Magyar Nemzeti Múzeum Történeti Fényképtára, a Nemzeti Kulturális Alap és az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatja.

KIEMELT FORGALMAZÓK LAPKER Zrt. hálózata, INMEDIO és Relay szaküzletek, Írók Boltja, Mai Manó Ház, Múcsarnok.

ÉVES ELŐFIZETÉSI DÍJ 5200 Ft

EGY SZÁM ÁRA 1300 Ft

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt. Hírlap Igazgatóság,

Postacím: 1900 Budapest

Előfizethető és megrendelhető: www.fotomuveszet.net/elofizetes

e-mail-en: hirlapelofizetes@posta.hu, vagy szerkesztoseg@fotomuveszet.net címeiken.

A Magyar Posta webshopjában, a következő linken:

<https://eshop.posta.hu/storefront/hirlapok/m-veszet-es-kultura/fotom-veszet/prodB041021.html>,
valamint telefonon a 06-1/767-8262 számon.

KIEMELT ÉRTÉKESÍTÉSI PONTOK

- ▶ Írók Boltja
- ▶ Mai Manó Ház könyvesbolt
- ▶ Múcsarnok

OLVASÓSZERKESZTŐ Ádám Anikó

SZAKMAI TANÁCSADÓ Csizék Gabriella

GRAFIKAI TERVEZÉS Halász Gabi

NYOMÁS Prospektus Nyomda, Veszprém. Felelős vezető: Szentendrei Zoltán

HU ISSN 0532-30-10

A művészi fényképeket a fotográfusok/jogtulajdonosok szíves hozzájárulásával közöljük.

A képaláírásokat illetően a szerzők, illetve jogtulajdonosok elvárásait követjük. Eszerint közlünk, illetve nem közlünk technikát, méretet, keletkezési dátumot és egyéb adatokat.

Ha képeket idegen nyelvű képcímmel-képaláírással kapunk, azt általában nem magyarítjuk, hogy ezzel ne nehezítsük a közölt képnek az eredetijével való későbbi azonosíthatóságát.

András Bán: Some old photos

In this article, András Bán reintroduces a book published in the late 1950s, “Talking Houses”, a collaboration between Lajos Hatvany and Károly Gink. According to its concept, the book dealt with those buildings in the capital that have/had literary connections. Károly Gink took the photographs for the book. The text and the published images deserve special attention because they indicate a search for a way forward. We have gone beyond the demands of socialist realism, but we are still in the action of the sixties generation. The article by András Bán, who is well acquainted with the intellectual trends and personal relationships of the period, introduces the reader to the book’s conception and reception details.

Szilvia Csanádi-Bognár: The avant-garde given by reality - Interview with Aniko Robitz

Anikó Robitz’s works were on display in two exhibitions in September. From the beginning, her work has been characterised by capturing architectural details. The use of the photogram technique is a further step towards the purification of the visual world. Szilvia Csanádi-Bognár interviewed the artist on the occasion of the two exhibitions.

Gábor Ébli: Multi-line Arrangement – The Photographic Culture of the Nineties in the Detvay & Hangyál Collection

Established in 1994 by the Budapest- and Paris-based photo artist Jenő Detvay and his wife, cultural manager Judit Hangyál, Bolt Gallery authored for about a decade a range of first-class photo exhibitions home and away, with catalogues in French, too, and documents this scene today by its collection of Hungarian and, to some extent, French, photography.

Zsuzsa Farkas: The Mysterious World of Uniforms – A Conversation with Árpád Kajon, Collector

Militaria collecting is popular all over the world. Árpád Kajon’s collection focuses on photographs of soldiers and uniforms. Zsuzsa Farkas interviewed him, talking about the most exciting pieces in his collection.

Éva Fisli: “Memories of Hungary”: the recut youth of André Kertész

The André Kertész collection of the Hungarian National Museum has been enlarged with a vast amount of material, with 1163 Kertész works. Éva Fisli was involved from the beginning in the selection, scientific research, and bringing the selected works to Hungary. In this article, she analyses a collage whose elements can be linked to Kertész’s childhood and early years but only took shape when he reassessed his artistic career in the 1960s. Nevertheless, what Kertész highlighted in the works of the 1960s and 1920s certainly refines our understanding of Kertész’s approach.

Katalin Kopin: Alternative time images from the frontiers of human perception. Photographs by Balázs Deim

Time and light are two fundamental concepts in photography. Unfortunately, in recent years, the world’s population has had more problems with time than with light. Perhaps this is the inspiration for Balázs Deim’s series of stark photographs focusing on time and its units. How do we live time? How can we adequately capture the units of time through photographic means?

Katalin Kopin presents Balázs Deim’s new series “Passing Time”, interpreted in the context of his oeuvre.

Gábor Pfsztner:”... still searching for its place in photography” – Dr János Szász’s first retrospective exhibition entitled From the loam to the panel

The first retrospective exhibition of the works of Dr János Szász opened in Eger. The collection consisted of about 150 works from the artist. This event and the interest shown in the photography of the 1960s and 1970s in recent years have given us an appropriate opportunity to ask the question: where can this oeuvre place in the history of Hungarian photography? What challenges must be answered before we can find a correct answer to the posed question? Gábor Pfsztner explored these questions in his writing.

Olivér Tóth:

In 2021, a book called Fortepan Masters was published and sold out almost within weeks, a specially designed selection from the collection cited in the title. The book was selected and edited by Szabolcs Barakonyi, designed by Péter Zalán Salát and produced by György Simó. Olivér Tóth interviewed the three experts separately about making this unusual book.

